

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

Кафедра економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Аграрна економіка»

Рівень вищої освіти:	<u>другий (магістерський)</u>
Спеціальність:	<u>051 Економіка</u>
Освітня програма:	<u>Економіка</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2021-2022 н.р., семестр 2</u>
Курс (рік навчання)	<u>1(1)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>6</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Руслан Мудрак
Профайл лектора	https://ket.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/mudrak-ruslan-petrovich.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	mrp1974@ukr.net
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1421

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	<ul style="list-style-type: none"> сформувати у студентів цілісний світогляд про теоретико-методичні основи функціонування й розвитку аграрної економіки, вміння проводити оцінку її ефективності, розуміти мету та обґрунтувати способи реалізації державної аграрної політики.
Завдання курсу	<ul style="list-style-type: none"> розкрити суть, предмет, особливості та цілі функціонування сільського господарства як галузі національної економіки; дослідити об'єктивні причини утворення, особливості функціонування та ключові проблеми розвитку агропромислового комплексу; ознайомити здобувачів із ресурсним потенціалом аграрної економіки; обґрунтувати набір показників ефективності функціонування аграрної економіки, дослідити методику їх розрахунку; ознайомити здобувачів із теорією аграрного ринку; розкрити суть, необхідність проведення та головні етапи аграрної реформи; обґрунтувати об'єктивну необхідність державного регулювання аграрної економіки, ознайомити здобувачів з головними формами та методами такої політики; ознайомити здобувачів з можливостями та обмеженнями державного регулювання аграрної економіки в умовах міжнародної інтеграції України; розкрити діалектику сучасного агробізнесу та сталого розвитку суспільства.
Компетентності	<ul style="list-style-type: none"> здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки; здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку; здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси; здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення; здатність визначати та розв'язувати економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства.
Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності; обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень; визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів; формулювати, аналізувати та приймати ефективні рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / (семінарські))	Зміст тем курсу	Завдання	Оцінювання (балів)
Модуль 1				
Тема 1. Сільське господарство як галузь національної економіки	4/2	<p>Аграрна економіка як галузь суспільного виробництва, наука та навчальна дисципліна. Методи досліджень.</p> <p>Історичні передумови розвитку землеробства на теренах сучасної України. Вчені-аграрники. Теорія фізичної економіки Подолинського С.А.</p> <p>Природно-кліматичні зони. Спеціалізація. Районовані сорти рослин та породи тварин.</p> <p>Екстенсивне та інтенсивне сільське господарство. Ручна праця. Механізація та автоматизація. Сівозміна. Органічні та мінеральні добрива. Меліорація. Зоотехніка. Ветеринарія. Ресурсоощадні технології обробітку ґрунту. No-till. Органічне землеробство.</p> <p>Структура сільськогосподарського виробництва. Галузева. За категоріями господарств. Сільськогосподарські підприємства. Фермерські господарства. Господарства населення.</p> <p>Сільське господарство як галузь національної економіки. Валове виробництво продукції. Частка сільського господарства у ВВП. Частка агропродовольчої продукції у експорті. Додана вартість. Зайнятість. Безробіття. Продовольча безпека. Енергетична безпека.</p>	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання. Презентація реферату, повідомлення.	3
Тема 2. Агропромисловий комплекс – суть та ключові проблеми розвитку	2/2	<p>Рівні економіки. Мікрорівень. Суспільний поділ праці. Спеціалізація. Мезорівень. Міжгалузевий комплекс.</p> <p>Агропромисловий комплекс. Сфери виробництва.</p> <p>Галузі промисловості, що виробляють засоби виробництва для усіх сфер АПК. Сільськогосподарське машинобудування. Виробництво обладнання для підприємств харчової промисловості та кормовиробництва. Хімічна промисловість: паливно-мастильні матеріали, мінеральні добрива, засоби захисту рослин, дезінфікуючі та очисні засоби в тваринництві. Фармакологічна промисловість: ветпрепарати. Комбікормові заводи: комбікорми, премікси.</p> <p>Сільське господарство. Рослинництво. Тваринництво.</p> <p>Галузі промисловості, що переробляють сільськогосподарську сировину, заготовлюють, зберігають, транспортують, реалізують сільськогосподарську продукцію, надають виробничі послуги. Зернопродуктовий підкомплекс АПК. Бурякоцукровий підкомплекс АПК. Картоплепродуктовий підкомплекс АПК. Плодоовочевоконсервний підкомплекс АПК. Олійножировий підкомплекс АПК. Виноградновиноробний підкомплекс АПК. Молокопродуктовий підкомплекс АПК. М'ясопродуктовий підкомплекс АПК. Зернотрейдерські фірми. Транспортні організації.</p> <p>Міжгалузеві зв'язки. Сировинні зони. Розрив міжгалузевих зв'язків у період трансформаційної кризи 1991-1999рр. Сучасний стан міжгалузевих зв'язків. Канали розподілу сільськогосподарської продукції. Канали постачання сільськогосподарської сировини на підприємства харчової промисловості.</p>	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання. Презентація реферату, повідомлення.	3
Тема 3. Ресурсний потенціал аграрної економіки	4/2	<p>Земля, як головний фактор виробництва в сільському господарстві. Специфічні властивості. Родючість землі. Природна. Штучна. Економічна. Баланс поживних речовин. Розораність ґрунтів. Ерозія ґрунту. Вітрова. Водна. Ґрунтозахисне землеробство. Ліси. Лісосмуги. Земельний фонд України. Землі сільськогосподарського призначення. Рілля. Багаторічні насадження. Сіножаті. Пасовища. Землі запасу. Земля у приватній власності. Державний земельний кадастр. Бонітування земель. Економічна оцінка землі. Ґрошова оцінка землі.</p>	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання.	3

		<p>Трудові ресурси сільського господарства. Персонал підприємства. Керівники. Спеціалісти. Службовці. Робітники. Рівень кваліфікації. Висококваліфіковані робітники. Кваліфіковані робітники. Мало кваліфіковані робітники. Некваліфіковані робітники. Власник. Найманий працівник. Сумісник. Середньооблікова чисельність. Сільське населення. Рівень зайнятості. Галузева структура зайнятості. Демографічний потенціал сільської місцевості. Статевікова структура сільського населення. Природний рух сільського населення. Міграція сільського населення.</p> <p>Підприємницька здатність у сфері агробізнесу. Організаційно-правові форми господарювання. Сільськогосподарські підприємства. Господарські товариства. Приватні підприємства. Кооперативи. Фермерські господарства. Державні підприємства. Підприємства холдингового типу. Господарства населення. Самозайняті. Фізичні особи підприємці.</p> <p>Капітальні ресурси сільського господарства. Вартість та рух основних засобів. Сільськогосподарська техніка. Трактори. Комбайни. Бурякозбиральні машини. Начіпна сільськогосподарська техніка. Дошувальні машини. Машини і пристрої для поливу. Водяні насоси і насосні станції. Машини для захисту сільськогосподарських культур. Установки для доїння молочної худоби. Очищувачі-охолоджувачі молока. Молочні сепаратори. Інкубатори. Машини і механізми для приготування й роздачі кормів. Транспортери для видалення гною. Сертифіковані забійні цехи. Енергетичні потужності в сільськогосподарських підприємствах. Механізація виробничих процесів у господарствах населення. Капітальні інвестиції в сільське господарство.</p>	<p>тання. Презентація реферату, повідомлення.</p>	
<p>Тема 4. Показники ефективності функціонування аграрної економіки</p>	<p>2/4</p>	<p>Функції аграрної економіки. Задоволення продовольчих потреб населення країни. Агропродовольчий експорт. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2022 року (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1437-р). Указ Президента України Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року (від 30 вересня 2019 року № 722/2019).</p> <p>Національна доповідь 2017р. «Цілі сталого розвитку: Україна». Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства. Доступність збалансованого харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення: споживання м'яса, споживання молока, споживання фруктів. Подвійне підвищення продуктивності праці в сільському господарстві за рахунок використання інноваційних технологій: продуктивність праці, індекс сільськогосподарської продукції. Створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і поступово покращують якість земель та ґрунтів, в першу чергу за рахунок використання інноваційних технологій: індекс виробництва харчових продуктів, частка продукції харчової промисловості та переробки сільськогосподарської сировини в експорті груп 1-24 УКТЗЕД, частка сільськогосподарських угідь під органічним виробництвом у загальній площі сільськогосподарських угідь України. Стабілізація цін на продукти харчування: індекс споживчих цін на продукти харчування (середньорічний). Цільові значення індикаторів.</p> <p>Показники економічної ефективності: урожайність сільськогосподарських культур (ц/га); продуктивність сільськогосподарських тварин (приріст (г/добу), надій молока (кг/гол.), яйценосність (шт./гол.), настриг вовни (кг/гол.); інвестиції, млрд. грн. у постійних цінах; прибуток, млрд. грн.; виробництво сільськогосподарської продукції в постійних цінах: на душу населення (т, шт.); індекс фізичного обсягу (% до попереднього року); продуктивність праці (грн. у постійних цінах на 1 зайнятого); частка напівфабрикатів та готової продовольчої продукції в структурі агропродовольчого експорту (%); продовольча незалежність за окремих продуктом (% імпорту у внутрішньому споживанні даного продукту).</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання. Презентація реферату, повідомлення.</p>	<p>5</p>

		<p>Показники соціальної ефективності. Забезпечення продовольчої безпеки: частка витрат на харчування в структурі сукупних витрат домогосподарств (%); споживання м'яса та м'ясопродуктів на одну особу (кг/рік), споживання молока та молочної продукції на одну особу (кг/рік), споживання фруктів, ягід, винограду на одну особу (кг/рік); індекс споживчих цін на продовольчі товари (% до попереднього року). Соціальний розвиток сільських територій: частка населення сільських територій (%), рівень безробіття на сільських територіях (%), середньомісячна заробітна плата в сільському господарстві (грн. на 1 зайнятого); інфраструктурне забезпечення жителів сільських територій (дороги з твердим покриттям (%); санітарно-гігієнічні зручності сільських осель – централізований водопровід, централізоване водовідведення (%); заклади соціально-побутового призначення (%); заклади соціально-культурного призначення (%); громадський транспорт (%); медичне обслуговування (%).</p> <p>Показники екологічної ефективності: поголів'я великої рогатої худоби (гол. на 100 га с.-г. угідь), частка посівів кормових трав у структурі посівних площ (%), частка сінокосів та пасовищ у загальній площі території (%), частка багаторічних насаджень у загальній площі території (%), частка кислих та/або солоних ґрунтів (% до загальної кількості с.-г. угідь), частка сільськогосподарських угідь, охоплених меліоративними заходами (%), частка площі орних земель (ріллі) у загальній території (громади, країни) (%), частка сільськогосподарських угідь під органічним землеробством (%).</p>		
<p>Тема 5. Теорія аграрного ринку</p>	<p>6/4</p>	<p>Попит на аграрну продукцію та засоби аграрного виробництва.</p> <p>Класифікація аграрної продукції: по кінцевому використанню; по способу виробництва. Споживчий попит на продовольчі пошукові товари, отримані за допомогою традиційного методу сільськогосподарського виробництва: раціональна поведінка; обмежена раціональна поведінка; імпульсивна або емоційна поведінка; звична поведінка; соціально-залежна поведінка. Примат економічної теорії попиту. Фактори попиту при раціональній поведінці. Концепція кривої попиту. Агрегування індивідуальних кривих попиту. Цінова еластичність попиту. Крива Енгеля. Співвідношення еластичності кількісного попиту по доходу і вартісного попиту. Співвідношення між різними видами еластичності. Споживчий попит на продовольчі товари традиційного сільськогосподарського виробництва у випадку експериментальних товарів і товарів за довірою. Споживчий попит на продовольчі товари, вироблені екологічно чистим способом. Попит на засоби виробництва сільськогосподарського походження: гранична продуктивність; співвідношення між кривими попиту на фактори виробництва окремого підприємства і агрегованою кривою попиту на фактори виробництва. Фактори попиту на засоби виробництва: зміна цін на продукцію; інтенсивність використання факторів виробництва та положення індивідуальних кривих попиту на ці фактори; технічний прогрес. Проблеми політики: інформаційні проблеми; розбіжність між приватною і суспільною граничною готовністю до купівлі; проблема попиту на екологічні блага; розбіжність між ринковою ціною і загальноекономічними тіньовими цінами; трансакційні витрати.</p> <p>Пропозиція аграрної продукції.</p> <p>Фактори пропозиції аграрної продукції. Концепція кривої пропозиції при максимізації прибутку: крива пропозиції, граничний прибуток, гранична виручка, граничні витрати, поріг виробництва, поріг рентабельності; пропозиція окремого підприємства і ринкова пропозиція; зворотна поведінка пропозиції виробників; зворотна реакція пропозиції на зниження цін на окремі види продукції з боку підприємств, які виробляють кілька видів товарів; зворотна реакція пропозиції на зниження рівня цін на аграрну продукцію; реакція сільськогосподарських підприємств на окремі коливання цін, у</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання. Презентація реферату, повідомлення.</p>	<p>5</p>

		<p>залежності від термінів і напрямку зміни цін. Аналіз еластичності: фактори еластичності пропозиції аграрної продукції; емпіричне визначення еластичності пропозиції. Фактори зміни пропозиції в часі. Проблеми політики: альтернативні цілі; цільові обмеження; вплив обмежень на використання факторів виробництва; інформаційні витрати; обмеженість знань; трансакційні витрати; відхилення у виробництві.</p> <p>Ціноутворення на аграрних ринках.</p> <p>Класифікація ринків. Кількісна ознака. Якісні характеристики ринків: досконалі і недосконалі; організовані і неорганізовані; ринки з обмеженим або необмеженим доступом; вільні і регульовані ринки. Ціноутворення на продукцію і фактори виробництва в умовах досконалої конкуренції. Ціноутворення на продукцію і фактори виробництва в умовах монополії. Фактори відносних цін в умовах конкуренції: фактори співвідношення цін на продукцію; фактори взаємозв'язку між цінами виробника і споживача; фактори збільшення кількісної компоненти ринкової маржі та співвідношення цін споживача і виробника; фактори збільшення цінової компоненти ринкової маржі; фактори диференціації регіональних цін; фактори міжчасового зв'язку цін. Коливання цін на аграрну продукцію: циклічні коливання (принцип ехо, коливання пропозиції, кон'юнктурні коливання в аграрному секторі); випадкові коливання цін в аграрному секторі. Трансакційні витрати в ціноутворенні з точки зору продавця і покупця: затрати на пошук; затрати на переговори; затрати на контроль і забезпечення примусового виконання угоди. Оцінка цінового механізму як координуючого інструменту, альтернативні координуючі механізми: ціновий механізм і загальноекономічний оптимум при досконалій конкуренції; альтернативні механізми прийняття рішень (ринковий і ціновий механізм, демократія (голосування), координування індивідуальних рішень через переговори, ієрархія або бюрократія). Вплив дефіциту інформації на динаміку цін аграрної продукції: сезонна динаміка цін; річна динаміка цін.</p>		
Модульний контроль			Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	15
Модуль 2				
Тема 6. Суть, необхідність проведення та головні етапи аграрної реформи	4/4	<p>Командно-адміністративна економіка. Дореформене сільське господарство УРСР. Продовольча криза. Незадовільна мотивація праці. Безвідповідальність. Низька продуктивність праці. Надмірна ресурсоемність. Ринкова економіка. Аграрна реформа. Докорінне перетворення. Заходи: правові, економічні, технічні, організаційні. Новий земельний лад. Перший етап 1990-1999рр. Земельний кодекс України від 18.02.1990р. Право володіння або оренди земель сільськогосподарського призначення. Постанова Верховної Ради України «Про земельну реформу» від 18.12.1990р. Формування юридичної бази перерозподілу земель та передачі їх у приватну й колективну власність. Закон України «Про селянське (фермерське) господарство» від 20.12.1991р. Формування юридичної бази для створення нових (приватних) організаційно-правових форм господарювання. Закон України «Про форми власності на землю» від 30.01.1992р. Формування юридичної бази для колективної і приватної власності на землю. Закон України «Про колективне сільськогосподарське підприємство» від 14.02.1992р. Трансформація колгоспів у КСП. Паювання майна. Земельний кодекс України від 13.02.1992р. Право власності на землю. Указ Президента України «Про прискорення земельної реформи» від 10.11.1994р. Організаційні етапи приватизації земель. Сертифікати на земельний пай. Указ Президента України «Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність</p>	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання. Презентація реферату, повідомлення.	5

		<p>сільськогосподарських підприємств і організацій» від 08.08.1995р. Паювання землі. Імітація інституту справжнього власника. Формальний і реальний статус власників майнових та земельних паїв. Занепад виробництва. Закон України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» від 17.04.1997р. Указ Президента України «Про захист прав власників земельних часток» від 21.04.1998р. Порядок обігу ріллі. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки» від 3 грудня 1999р. Перетворення КСП у нові організаційні форми господарювання ринкового типу. Право вільного виходу з КСП із земельними частками (паями) і майновими паями. Мінімальна орендна плата за земельну частку (пай). Право викупу земельних ділянок. Фермерські господарства. Приватно-орендні підприємства. Господарські товариства. Виробничі кооперативи. Формування інституту справжнього власника.</p> <p>Другий етап 2000-2020рр. Указ Президента України «Про заходи щодо забезпечення формування та функціонування аграрного ринку» від 06.06.2000р. Формування інфраструктури аграрного ринку. Пункти заготівлі сільськогосподарської продукції. Оптово-продовольчі ринки. Кредитні спілки. Обслуговуючі кооперативи. Торгові доми. Аграрні біржі. Наказ Міністерства аграрної політики України «Про затвердження Порядку відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 липня 2000 р. №1148 «Про заходи щодо вдосконалення регулювання ринку зерна» від 11.08.2000р. Біржова фіксація агропродовольчого експорту. Закон України «Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001-2004 років» від 18.01.2001р. Закон України «Про відчуження частки землі» від 18.01.2001р. Реальне розпаювання земельних ділянок. Перший мораторій на продаж землі (2001-2004рр.). Формування агрохолдингів. Земельний кодекс України від 25.10.2001р. Заборона ринку землі. Оренда, як безальтернативна форма розпорядження земельною власністю. Вихід українського агробізнесу на міжнародні фінансові ринки (кредит Міжнародної фінансової корпорації (IFC) для ПрАТ МХП (Миронівський хлібопродукт) 01.12.2003р.). Другий мораторій на продаж землі (2004-2007рр.). Вихід українського агробізнесу на фондові біржі (публічне розміщення ІРО: агрокорпорації «Укропродукт» на Лондонській фондовій біржі 01.01.2005р.; агрокомпанії «Астарта-Київ» та «Кернел» на Варшавській фондовій біржі 01.01.2006р.). Третій безстроковий мораторій на продаж землі (з 2007р.). Обмеження діють до завершення розробки законодавства про земельний кадастр і ринок ріллі. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004р. Закон України «Про кооперацію» від 10.07.2003р. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року» від 19.09.2007р. Закон України «Про державний земельний кадастр» від 07.07.2011р. Створення та функціонування Держгеокадастру. Оформлення актів приватної власності на земельні паї. Створення Державної продовольчо-зернової компанії. Запуск електронного Державного земельного кадастру 01.01.2013р. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року» від 17.10.2013р. Ухвалення Верховною Радою України норми закону про виділення на державну підтримку аграріїв не менше 1% ВВП сільськогосподарської продукції (2016-2021рр.). «Земельний довідник України 2020». Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» №552-ІХ від 31.03.2020р.</p>	
--	--	--	--

		Третій етап 2021-2024рр. Початок вільного продажу земель сільськогосподарського призначення з 1 липня 2021р. Обмеження на продаж до 2024р.		
Тема 7. Об'єктивна необхідність, форми та методи державного регулювання аграрної економіки	2/4	<p>Провали ринку. Екологічні збитки. Продовольча безпека. Соціальна вразливість.</p> <p>Нормативно-правові методи. Закони. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування Державного аграрного реєстру та удосконалення державної підтримки виробників сільськогосподарської продукції» №985-IX від 05.11.2020р. Підзаконні акти: укази, постанови, декрети. Цільові комплексні програми.</p> <p>Цінові методи регулювання. Регулювання цін: закупівельні, заставні, інтервенційні, закупівельні квоти. Державний матеріальний резерв. Компенсація відсоткової ставки. Дотації: на одиницю продукції, на 1 га угідь, на 1 гол. худоби. Компенсація витрат на закупівлю сільськогосподарської техніки, будівництво споруд, закладку багаторічних насаджень. Агролізінг. Податкові пільги. Прискорена амортизація. Компенсація витрат на сертифікацію. Експортні субсидії. Імпортні квоти. Імпортні мита: адвалерні, компенсаційні, антидемпінгові. Принцип ескалації імпорتنних тарифів.</p> <p>Нецінові методи регулювання. Допомога: організаційна, консультативна, правова, освітньо-методична, технологічна. Ліцензування. Фіто-санітарні бар'єри. Ускладнення митних процедур. Заборона експорту. Заборона імпорту.</p>	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання. Презентація реферату, повідомлення.	5
Тема 8. Можливості та обмеження державного регулювання аграрної економіки в умовах між-народної інтеграції України	4/4	<p>Угода про сільське господарство в системі угод СОТ. Сфера застосування Угоди про сільське господарство. Доступ до ринку: структура зобов'язань; тарифікація нетарифічних заходів; зв'язування тарифів; рівень скорочення тарифів; тарифна квота та зобов'язання щодо поточного й мінімального доступу до ринку; спеціальні захисні положення Угоди про сільське господарство; розклади зобов'язань щодо доступу до ринку. Внутрішня підтримка: «жовта» скриня, «синя» скриня, «зелена» скриня; сукупний вимір підтримки; скорочення внутрішньої підтримки; винятки із зобов'язань по скороченню внутрішньої підтримки; інші положення щодо скорочення внутрішньої підтримки (de minimis, інвестиційні субсидії, субсидії на сільськогосподарську сировину, субсидії для сприяння диверсифікації); розклади скорочення внутрішньої підтримки. Експортні субсидії: зобов'язання щодо скорочення експортних субсидій; сфера застосування зобов'язань по скороченню експортних субсидій; гнучкість у виконанні зобов'язань по скороченню експортних субсидій; розклад зобов'язань по скороченню експортних субсидій. Інші положення Угоди: заборона або обмеження експорту продовольчих товарів; застосування компенсаційних мит; консультації і врегулювання суперечок; застосування положень Угоди щодо країн, які є чистими імпортерами продуктів харчування; комітет сільського господарства.</p> <p>Дохійський раунд переговорів СОТ: питання сільського господарства. Дохійська декларація міністрів 2001 року. Переговори у Канкуні 2003 року. Переговори у Женеві 2004 року. Переговори у Гонконзі 2005 року. Переговори у Женеві 2006, 2008, 2011 роках. Дохійський раунд переговорів в 2012 році: 22 березня, 28 вересня, 16 листопада. Дохійський раунд переговорів в 2013 році: домовленості від 15 лютого, Дев'ята Міністерська конференція в Балі (Індонезія) в грудні 2013 року. Основні питання переговорів. Групи впливу: Група G-10, Група G-20, Група G-33, Група країн з малими та вразливими економіками (SVE), Група країн, що нещодавно приєдналися до СОТ (RAM), Група АСР, Кернська група, Група Cotton-4, Африканська група, Група Азіатських країн-членів СОТ, що розвиваються, Група ЄС, Меркосур, Група найменш розвинутих країн, Група країн з перехідною економікою та низьким доходом, Група G-90, Група «тропічні продукти».</p> <p>Протокол про приєднання України до Марракеської угоди про створення Світової організації торгівлі (м. Женева,</p>	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання. Презентація реферату, повідомлення.	5

		<p>05.02.2008р.). Закон України «Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі» від 10.04.2008р. Внутрішня підтримка та експортні субсидії у сільськогосподарському секторі. Додаткові пояснення України стосовно класифікації товарів. Розклади.</p> <p>Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом від 27.06.2014. Додаток I-A Тарифний графік України. Продовження Додатка I-A Тарифний графік ЄС. Доповнення до Додатка I-A. Додаток I-C Графік скасування вивізного (експортного) мита. Додаток I-D Спеціальні заходи для вивізного (експортного) мита. Додаток IV Сфера дії. Додаток V Всеохоплююча стратегія імплементації глави IV (санітарні та фітосанітарні заходи). Додаток VI Список хвороб тварин і аквакультур та регламентованих шкідників, від яких території можуть бути визнані вільними. Додаток VII Регіоналізація/зонування, території, вільні від шкідників, та захищені зони. Додаток VIII Попереднє схвалення потужностей. Додаток XI Перевірки імпорту та оплата перевірок. Додаток XII Сертифікація.</p> <p>Двосторонні угоди про вільну торгівлю.</p>		
Тема 9. Діалектика сучасного агробізнесу та сталого розвитку суспільства	4/4	<p>Екологічні аспекти агробізнесу. Рівень розораності. Родючість. Відтворення ґрунтів. Мінеральні добрива. Органічні добрива. Скотарство. Кормова сівозміна. Сінокоси та пасовища. Багаторічні насадження. Вода. Використання хімічних засобів. Відходи. ГМО та біологічне різноманіття. Державна екологічна інспекція.</p> <p>Соціальні аспекти агробізнесу. Зайнятість сільського населення. Соціальна інфраструктура сільських територій. Безпечність та якість продовольства. Система аналізу небезпек і критичних точок контролю (Hazard Analysis Critical Control Point (НАССР). Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.</p> <p>Економічні аспекти агробізнесу. Багатоукладність. Господарська координація. Кооперація. Крафтове виробництво. Фермерські ринки. Додана вартість.</p> <p>Неаграрний бізнес на сільських територіях. «Зелений» туризм. Оздоровчий туризм. Морський туризм. Пам'ятки архітектури та історичні місця. Річкове та ставкове рибництво. Заготівля лікарських рослин. Заготівля деревини. Ремісничі промисли. Транскордонне співробітництво.</p>	Опрацювання лекційного матеріалу. Розкриття змісту пунктів плану семінарського заняття. Відповіді на тематичні запитання. Презентація реферату, повідомлення.	5
Модульний контроль			Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	16
Всього за два модулі				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Кількість балів за зміст. модуль	ЗМ 1					ЗМ 2				Підсумковий контроль (іспит) 30	Загальна сума балів 100
	34					36					
Тема	№1	№2	№3	№4	№5	1 модульний контроль 15	№6	№7	№8	№9	2 модульний контроль 16
Кількість балів за видами робіт:	19						20				
семінарські заняття	2	2	2	4	4		4	4	4	4	
самостійна робота	1	1	1	1	1		1	1	1	1	

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів (есе) та індивідуальних науково-дослідних завдань, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)